

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

A STUDY OF RELATION BETWEEN ADMINISTRATION IN ACCORDANCE WITH GOOD

GOVERNANCE AND SATISFACTION ON TEACHER PERFORMANCE

UNDER LOEI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

เทพศักดิ์ ไครอุบล

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิชณพงศ์ ศรีจันทร์

อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 2) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 จำนวน 298 คน ได้จากการสุ่มประชากรโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random Sampling) อย่างมีสัดส่วนตามขนาดของโรงเรียนในแต่ละอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 และแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก

คำสำคัญ: การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล / ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

Abstract

The purposes of this research was to study 1) the level of the good governance of administrations of the administrators under Loei Primary Educational Service Area Office 1, 2) the level of the teachers' job satisfaction under Loei Primary Educational Service Area Office 1, and 3) The relationship between good governance-based educational administration of the administrators and the teachers' job satisfaction under Loei Primary Educational Service Area Office 1. The samples of this research were 298 teachers and educational personnel, selected from a total population through the table of Krejcie and Morgan. A stratified random sampling technique was also employed according to school sizes in each district. The research instrument was a questionnaire with two parts of a checklist and a 5-rating scale part covering the questions about good governance -based educational administration and the reliability of .99 Moreover, the job satisfaction questionnaire and the reliability of .97 The collected data were analyzed by using percentage, mean, and standard deviation. The hypothesis was tested by using Pearson Product-moment Correlation Coefficient at a statistical significant level of .05

The research findings were found as follows:

1. The good governance-based educational administration of the administrators under Loei Primary Educational Service Area Office 1 was at a high level in overall and each aspect. Having considered each aspect, it showed that all aspects were also found at a high level.
2. The teachers' job satisfaction was at a high level in overall and each aspect. Having considers each aspect, it showed that all aspects were also found at a high level.
3. The relationship between good governance-based educational administration of the administrators and the teachers' job satisfaction was positive at a statistical significant level of .01 and the relationship was relatively at a high level .01

KEYWORDS: GOOD GOVERNANCE, JOB SATISFACTION

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม แม้แต่ด้านการศึกษา สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเหล่านั้นได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นรัฐบาลจึงได้มีการปรับปรุงระบบราชการ โดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาประเทศ ให้เป็นประเทศที่มีการพัฒนาแบบยั่งยืน ดังรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ที่ได้บัญญัติไว้ในหมวด 6 มาตรา 76 ว่ารัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะและการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้

ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็วไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจ หรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนการแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ” (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. 2560 : 24) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบราชการและข้าราชการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลเพิ่มประสิทธิภาพโดยการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาระบบกลไกการป้องกันและปราบปรามทุจริต ส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสได้เข้ามามีบทบาทในการสร้างความเป็นธรรม ควบคู่กับการปลูกจิตสำนึก ค่านิยมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลแก่ประชาชนทุกกลุ่ม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554 : 8) นอกจากนี้ ในแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2555-2558 ได้กำหนดนโยบายไว้หลายประการโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านที่ 8 เรื่องการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีเป้าหมายที่จะปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรมทั้งระบบให้เกิดความทันสมัยภายใต้หลักนิติธรรมและความเสมอภาค ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินนโยบายสาธารณะและร่วมในกระบวนการยุติธรรม และได้ส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการและสามารถสื่อสารต่อสาธารณชนได้อย่างกว้างขวาง รวดเร็ว ถูกต้อง ทัวถึงและเป็นธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2554 : 11-15)

สำนักงานรัฐมนตรีจึงได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของรัฐ อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของภาคประชาชนเพื่อให้ภาครัฐมีการบริหารปกครองที่โปร่งใส สามารถถูกตรวจสอบได้ ปรับปรุงการทำงานของภาครัฐและเอกชนให้มีความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ยุติธรรม ตลอดจนสาธารณชนได้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและแก้ปัญหาของรัฐได้โดยมีหลักการที่สำคัญ 6 ประการคือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า เพื่อให้การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมีลักษณะเป็นรูปธรรมมากขึ้น สำนักงานรัฐมนตรีจึงได้ออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อให้การบริหารราชการบรรลุปเป้าหมาย 7 ประการคือเกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนในการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น (พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. 2546 : เล่ม120 ตอนที่ 100 ก) เพื่อตอบสนองต่อระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีหน้าที่หลักทางด้านการกำหนดนโยบายการศึกษาให้กับประชาชน จึงได้นำหลักว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดีซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการในการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคลด้วย หลักการดังกล่าวได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 90) สถานศึกษาในฐานะที่เป็นนิติบุคคลตามที่ได้บัญญัติไว้ในระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ทำให้โรงเรียนเกิดความเป็นอิสระ มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ จึงเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามาร่วมรับผิดชอบถือว่าเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย กฎ ระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติและสร้างวัฒนธรรมในการทำงานให้บุคลากรในองค์กรเกิดความเข้าใจ

ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เตรียมความพร้อมรับการตรวจสอบและประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก มุ่งเน้นผสมผสานที่คุ้มค่าต่อการลงทุน ใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินให้คุ้มค่ามากที่สุด มีการบริหารจัดการ จัดหารายได้ อย่างโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดยพลเอกดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบาย แผนการดำเนินงานที่สำคัญในปีงบประมาณ 2559 โดยข้อที่ 12 ได้กำหนดให้มีการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ตามโครงการโรงเรียนสุจริต โดยเน้นไปที่การวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พัฒนาศักยภาพครู ผู้บริหารในการ ป้องกันการทุจริตในโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะที่รับผิดชอบงานจัดการศึกษา ยาวจนส่วนใหญ่ของประเทศ ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต ได้ตระหนักในสำคัญของการเตรียมการด้าน การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสถานศึกษา จึงได้อนุมัติให้สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาดำเนิน โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” เพื่อวางรากฐานการปลูก จิตสำนึกความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเป็นกลไกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศชาติให้กับนักเรียน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในโรงเรียนสุจริต และ ในปีการศึกษา 2559 ผู้อำนวยการสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ได้กำหนดนโยบายของสำนักงานเขตฯในการขับเคลื่อนทางการศึกษาไว้ 57 ข้อ ซึ่งมี 2 ข้อที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาลคือ นโยบายข้อที่ 10 ได้กำหนดให้โรงเรียนใช้หลักธรรมาภิบาลในการ บริหารจัดการ มีโรงเรียนสุจริต โรงเรียนใสสะอาด มีการประเมินคุณธรรม ความโปร่งใสของผู้บริหารและข้อที่ 47 ได้ กำหนดให้โรงเรียนปราศจากการคอร์รัปชัน

อย่างไรก็ตาม ในการที่จะบริหารงานในองค์กรประสบผลสำเร็จนั้นไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐหรือ ภาคนอกภาครัฐก็ตาม ผู้บริหารจะต้องสามารถนำเทคนิค วิธีการ ปัจจัยต่างๆมาช่วยทำให้บุคลากรในองค์กรเกิดความพึง พอใจและปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามที่กำหนดไว้ ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความสำเร็จหรือความล้มเหลวใน การบริหารงานภายในสถานศึกษาอีกประการหนึ่งคือ ความพึงพอใจนั่นเองซึ่งผู้บริหารจะต้องพยายามชักชวน โน้มน้าวจิตใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนเต็มใจและร่วมมือร่วมใจกันที่จะปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มี ต่องานในสถานศึกษา พยายามทำให้ผู้ร่วมงานเกิดแรงบันดาลใจ มีขวัญกำลังใจในการทำงาน สร้างสัมพันธภาพที่ดี มี ความสมัคสมานสามัคคีระหว่างกันและกัน ดังนั้นการสร้าง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานให้เกิดขึ้นกับบุคลากรทุก ฝ่ายในองค์กร เป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นทั้งในด้านรูปธรรมและนามธรรมเพราะ ความพึงพอใจของบุคลากรจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานอันเป็นภารกิจหลักในการบริหารจัดการ ในองค์กรหรือสถานศึกษา เมื่อครูผู้สอนเกิดความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาก็จะส่งผลต่อ คุณภาพของงานด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ : 148)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาและบริหารงานในโรงเรียนสำหรับ ผู้บริหารให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลไปพัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริม สนับสนุนในการบริหารงานในองค์กรของตนเองและพัฒนาการบริหารงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพตรงตาม เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโรงเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาตัวแปรที่ 1 ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2542 หรือคนนิยมเรียกทั่วไปว่า หลักธรรมาภิบาลและตัวแปรที่ 2 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนได้จากการศึกษาเอกสาร กรอบแนวคิด ทฤษฎี และนักวิชาการ แล้วนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ตามระดับความถี่ได้ดังตารางภาพนี้

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

ประชากร

ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1,317 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie และ Morgan อ้างถึงใน วรณิ์แกมเกตุ,2551:287) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 298 คน และสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียนในแต่ละอำเภอ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 แบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียนในแต่ละอำเภอเป็น 3 ขนาดตามเกณฑ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 คือโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่

2.2 ในแต่ละชั้นกำหนดสัดส่วนตามขนาดของโรงเรียนในแต่ละอำเภอและทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากในแต่ละชั้นได้กลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละอำเภอ คือ โรงเรียนขนาดเล็ก 129 คนโรงเรียนขนาดกลาง 92 คนและโรงเรียนขนาดใหญ่ 77 คน ดังรายละเอียดใน ตารางที่ 1

อำเภอ	จำนวนประชากร				จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	รวม	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	รวม
เมือง	28	67	73	68	9	8	9	06
นาด้วง	3	3	2	28	0	4	5	9
เชียงคาน	45	8	4	97	3	0	4	7

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 4 “ศาสตร์พระราชากับการสร้างสังคมอุดมปัญญาในยุคไทยแลนด์ 4.0”

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2561 ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ปากชม	64	9	3	56	7	6	4	7
ท่าลี่	4	2	2	68	0	4	5	9
รวม	64	09	44	317	29	2	7	98

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียนในแต่ละอำเภอ

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 อัตรากำลังข้าราชการครู . 2559)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ.99

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีระดับค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพร้อมแบบสอบถามตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้จากการสุ่มและขอความร่วมมือจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามพร้อมนัดหมายวัน เวลาที่จะขอรับแบบสอบถามกลับคืนโดยประสานโดยตรงกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ติดตามจนครบตามจำนวนที่ต้องการ 298 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนแต่ละฉบับ
2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำมาเสนอในรูปตาราง ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลผลตามเกณฑ์ ส่วนการวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียสัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยกำหนดค่าสถิติระดับนัยสำคัญ .05 แล้วนำมาแปลผลตามเกณฑ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence : IOC) โดยแต่ละข้อมีค่าเท่ากับ 0.6-1.0และหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่า

สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .71 ขึ้นไป

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson’s product – moment correlation coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 298 คน เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 77.90 เป็นเพศชาย 66 คน คิดเป็นร้อยละ 22.10 จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 72.10 อยู่ในระดับการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรี 83 คน คิดเป็นร้อยละ 27.90 และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 รองลงมาคือประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 10-20 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 33.60 และมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 21.10 ตามลำดับ

2. ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลยเขต 1 ตามความคิดเห็นของครูโดยรวมและรายด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกันโดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือหลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบต่อหลักความโปร่งใสและหลักการคุ้มค่า ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 1.2

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ค่าสถิติ			
	$\bar{X}$	.D.	ระดับการปฏิบัติ	อันดับที่
1. หลักนิติธรรม	.27	.51	มาก	1
2. หลักคุณธรรม	.25	.58	มาก	3
3. หลักความโปร่งใส	.20	.56	มาก	5
4. หลักการมีส่วนร่วม	.26	.56	มาก	2
5. หลักความรับผิดชอบต่อ	.25	.59	มาก	4
6. หลักการคุ้มค่า	.20	.60	มาก	6
ค่าเฉลี่ยรวม	.24	.51	มาก	

ตารางที่ 1.2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

3. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การยอมรับนับถือ รองลงมาคือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับเพื่อนร่วมงานและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ค่าจ้างและค่าตอบแทน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1.3

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูใน				
ค่าสถิติ (N=298)				
โรงเรียน	$\bar{X}$	.D.	ระดับความพึงพอใจ	อันดับที่
1. ค่าจ้างและค่าตอบแทน	.84	.72	มาก	6
2. ความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน	.01	.64	มาก	5
3. สภาพแวดล้อมในการทำงาน	.05	.64	มาก	4
4. ความมั่นคงปลอดภัย	.16	.64	มาก	3
5. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับเพื่อนร่วมงาน	.21	.61	มาก	2
6. การยอมรับนับถือ	.23	.55	มาก	1
ค่าเฉลี่ยรวม	.79	.60	มาก	

ตารางที่ 1.3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r=.631^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกดังรายละเอียดในตารางที่ 1.4

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา								
ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน		หลักนิติธรรม	หลักคุณธรรม	หลักความโปร่งใส	หลักการมีส่วนร่วม	หลักความรับผิดชอบ	หลักการคุ้มค่า	รวม
		1	2	3	4	5	6	
1.ค่าจ้างและค่าตอบแทน	1	280**	293**	299**	368**	384**	386**	369**
2.ความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน	2	485**	492**	493**	557**	588**	577**	590**
3.สภาพแวดล้อมในการทำงาน	3	483**	451**	499**	530**	565**	66**	72**
4.ความมั่นคงปลอดภัย	4	429**	463**	443**	507**	542**	529**	539**
5.ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับเพื่อนร่วมงาน	5	.531**	.595**	.542**	.621**	.611**	.547**	.637**
6.การยอมรับนับถือ	6	519**	570**	501**	537**	566**	537**	596**
รวม		520**	545**	531**	597**	624**	599**	631**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 1.4 พบว่าค่าความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง ($r_{xy}=.631$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เช่นเดียวกัน และส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านหลักความรับผิดชอบที่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับเพื่อนร่วมงาน 2) การยอมรับนับถือ 3.) ความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน 4) สภาพแวดล้อมในการทำงาน 5) ความมั่นคงปลอดภัย และ 6)ค่าจ้างและค่าตอบแทนตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผลดังนี้

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาค่าเฉลี่ยน้อยสุดดังนี้คือหลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใสและหลักการคุ้มค่า เมื่อจำแนกตามรายด้านและรายชื่อปรากฏผลดังนี้

1.1 หลักนิติธรรม พบว่า โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการบริหารงานโดยการนําระเบียบกฎหมายและข้อบังคับต่างๆเช่นพระราชบัญญัติ กฎกระทรวงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร ชี้แจง แนะนำแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับแก่บุคลากรให้มีความเข้าใจตรงกัน มีการกำกับดูแลและส่งเสริมให้บุคลากรประพฤติ ปฏิบัติตนตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่กำหนดไว้ บุคลากรทุกคนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดขึ้นด้วยความเต็มใจ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดกฎระเบียบหรือแนวปฏิบัติของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจนมีการจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด มาวงค์ (2554 : 71-79) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด พบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูในด้านนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิศสมัย หมกทอง (2554 : 165) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานครในด้านนิติธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสกล ฐานธมโม (อินทร์คล้าย) (2556 : 103) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ด้านหลักนิติธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละรายชื่อพบว่าอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพระศรีพรรณ โชติปัญญา (สุวรรณแสง) (2556 : 100) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ด้านหลักนิติธรรมโดยภาพรวมมีอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่าบุคลากรได้รับมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบงานตามความรู้และความสามารถของตน

1.2 หลักคุณธรรมพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่นในความซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีอัธยาศัยดี มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่บุคลากรด้วยความจริงใจ ส่งเสริม สนับสนุนและจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมแก่ครูและนักเรียนและผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตซื่อตรงต่อตนเองและหน้าที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิศสมัย หมกทอง (2554 : 166) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพระศรีพรณ โชติปัญญา (สุวรรณแสง) (2556 : 100) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมือง จังหวัดอุบลราชธานี 2 ผลการวิจัยพบว่าในด้านหลักคุณธรรม การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมมีอยู่ในระดับมาก

1.3 หลักความโปร่งใสพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการประกาศและประชาสัมพันธ์แผนการรับนักเรียนด้วยความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ผู้บริหารสถานศึกษาให้บุคลากรได้รับรู้เป้าหมายการดำเนินงานของสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษามีการรายงานผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการปฏิบัติงานอย่างแจ่มแจ้งชัดเจนในทุกเรื่อง มีการตรวจสอบผลการดำเนินงานในทุกขั้นตอน มีเกณฑ์ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรม ปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศให้มีความถูกต้องเป็นปัจจุบัน การรายงานผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ให้บุคลากรได้รับรู้เป้าหมายการดำเนินงานของสถานศึกษาควบคุมกำกับและดำเนินการให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารโรงเรียน มีการควบคุมกำกับและดำเนินการเปิดเผยการใช้งบประมาณของสถานศึกษา มีการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเปิดเผยสามารถตรวจสอบได้และประกาศและประชาสัมพันธ์แผนการรับนักเรียนด้วยความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้สอดคล้องกับงานวิจัยของรินทร์ดี พิทักษ์ (2553 : 53-65) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในทัศนะของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่าผู้บริหารมีพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของพระศรีพรณ โชติปัญญา (สุวรรณแสง) (2556 : 100) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมือง จังหวัดอุบลราชธานีในด้านหลักความโปร่งใสโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

1.4 หลักการมีส่วนร่วมพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติกิจกรรมในสถานศึกษาอย่างทั่วถึงผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลเพื่อการตัดสินใจและผู้บริหารสถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของพระสกล ฐานธมโม (อินทร์คล้าย) (2556 : 104) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ ด้านหลักความมีส่วนร่วมพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาเขตอำเภอยางชุมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 ผู้บริหารและ

ครูผู้สอนได้เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนในงานฝ่ายวิชาการและกำหนดนโยบายต่างๆของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระศรีพรณ โชติปัญญา (สุวรรณแสง) (2556 : 101) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลตาม หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานีในด้านหลักการมีส่วนร่วมโดย ภาพรวมมีอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่าผู้บริหารร่วมกับบุคลากรจัดกิจกรรมระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนเป็นระยะๆ

1.5 หลักความรับผิดชอบพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักในหน้าที่ที่มีต่อสถานศึกษาผู้บริหาร สถานศึกษาใส่ใจเกี่ยวกับปัญหาและมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา สร้างความตระหนักบุคลากรในสถานศึกษาได้ตระหนักในสิทธิหน้าที่ปฏิบัติงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดผู้บริหาร สถานศึกษาตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานและผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุม วางแผนการดำเนินงานอย่าง สม่าเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บังอร จันกรม (2555 : 131-147) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่าครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของรินทร์ดี พิทักษ์ (2553 : 53-65) ได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ในทัศนะของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่า ผู้บริหารมีพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัย ของพระศรีพรณ โชติปัญญา (สุวรรณแสง) (2556 : 101) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานีด้านหลักความรับผิดชอบโดยภาพรวมมีอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่าผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

1.6 หลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามี การวางแผนการใช้ทรัพยากรได้อย่างประหยัดและคุ้มค่า มีระบบการดูแลรักษาทรัพยากรของสถานศึกษาและใช้ ประโยชน์จากวัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ของสถานศึกษาอย่างประหยัดและคุ้มค่า มีการให้บริการด้านแหล่งการ เรียนรู้ อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์แก่บุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการบริหารจัดการใช้ทรัพยากร ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่น จัดทำสื่อการเรียน การสอน มีการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด กำหนดมาตรการและแรงจูงใจ ให้บุคลากรใช้ทรัพยากรและสาธารณูปโภคอย่างประหยัด คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ใช้เทคโนโลยี ในการบริหารจัดการเพื่อลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้เกิดความสะดวกรวดเร็วประหยัดและคุ้มค่า พัฒนาอาคาร สถานที่และสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน มั่นคง ปลอดภัยเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และใช้ ประโยชน์อย่างเต็มที่ มีการควบคุม ดูแล บำรุงรักษา และซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่สภาพที่ใช้งานได้อย่างสม่าเสมอ มีกิจกรรมการแรงจูงใจให้บุคลากรใช้ทรัพยากรในสถานศึกษาอย่างประหยัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ บังอร จันกรม (2555 : 131-147) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหาร สถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสกล ฐานธมโม (อินทร์คล้าย) (2556 : 105) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดนครสวรรค์ ด้านหลักความคุ้มค่าพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละ

รายการพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาเขตอำเภอชุมแสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 ผู้บริหารและครูผู้สอนมีบริหารงานวิชาการในการจัดการเรียนการสอน และการใช้ภัยด้วยความคุ้มค่า ได้ประโยชน์สูงสุด จึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระศรีพรรณ โชติบุญ (สุวรรณแสง) (2556 : 101) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานีด้านหลักความคุ้มค่าโดยภาพรวมมีอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่าผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรใช้หลักการประหยัดคุ้มค่าในการทำงาน

จากการอภิปรายผลข้างต้นดังกล่าวนี้สรุปว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 โดยรวมของผู้บริหารสถานศึกษามีระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้จะเป็นเพราะในการบริหารงานของผู้บริหารมีความเชื่อมโยง เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายภาคส่วน จึงต้องมีการนำกฎระเบียบ และข้อบังคับต่างๆตามกฎหมายมาใช้เพื่อให้เกิดความโปร่งใสได้รับการตรวจสอบอยู่เสมอทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเช่นจากผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างเคร่งครัดรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการจัดระบบโครงสร้างของสถานศึกษา มีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ รวมทั้งมีการกระจายอำนาจโดยมอบหมายหน้าที่ต่างๆให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมพัฒนาและร่วมรับผิดชอบ มีการปฏิบัติงาน สรุปและประเมินผลอย่างเป็นระบบรวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการทำงาน ปฏิบัติงานให้หนักเรียนมีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะร่วมมือกับชุมชน ครูมีการอุทิศตนต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถและเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย

2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 พบว่าโดยภาพรวมครูมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยความพึงพอใจด้านการยอมรับนับถือมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับเพื่อนร่วมงานความมั่นคงปลอดภัย สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน และค่าจ้างและค่าตอบแทนตามลำดับ เมื่อจำแนกตามรายด้านและรายชื่อปรากฏผลดังนี้

2.1 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 ด้านการยอมรับนับถือ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างานที่ทำนั้นมีเกียรติและศักดิ์ศรี ได้รับการยอมรับนับถือการยกย่องชมเชยจากเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้รับความไว้วางใจในการปฏิบัติงาน เพื่อนร่วมงานได้ขอคำปรึกษาหารือและขอคำแนะนำในการปฏิบัติงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวรรัตน์ เลิศสุวรรณเสรี (2556 : 82) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรวิทยาลัยราชพฤกษ์ ประจำปีการศึกษา 2555 จำแนกตามเพศ พบว่า เพศชาย มีความพึงพอใจด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชามากที่สุด ส่วนเพศหญิงมีความพึงพอใจด้านการได้รับการยอมรับนับถือมากที่สุด จำแนกตามอายุ และกลุ่มอายุมากกว่า 46 ปี มีความพึงพอใจ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของสิริพร เมฆสุวรรณ (2558 : 67) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนปทุมคงคา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าในปัจจุบันและปัจจัยด้านอื่น ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูจำแนกตามปัจจัยด้านปัจจัยในการยอมรับนับถือโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับเพื่อนร่วมงานโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าได้รับการยอมรับนับถือจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน มีความเป็นกันเองของผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน การปฏิบัติงานร่วมกันด้วยบรรยากาศของความเป็นมิตร ได้รับคำปรึกษาจากผู้บังคับบัญชา เมื่อมีปัญหาในการทำงาน ได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาจากเพื่อนร่วมงาน ได้รับความร่วมมือในการทำงานจากเพื่อนร่วมงาน มีความพึงพอใจที่ได้ปฏิบัติงานร่วมกับผู้บังคับบัญชาสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษสุณีย์ สายแก้ว (2556 : 77) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีราชา1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ปัจจัยค่าจูงใจโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน การปกครองบังคับบัญชา นโยบายและการบริหาร สภาพการทำงานและผลประโยชน์ตอบแทนตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ท่านมีความรู้สึกว่าเป็นสมาชิกที่สำคัญคนหนึ่งของโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียนของท่านให้ความร่วมมือสนับสนุนเกื้อกูลซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี และท่านมีความรู้สึกได้รับความร่วมมือ ความสามัคคีจากบุคลากรในโรงเรียนตามลำดับ ส่วนลำดับสุดท้ายได้แก่ผู้บังคับบัญชาของท่านให้ความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงานสอดคล้องกับงานวิจัยวราภรณ์ ช้างอยู่ (2557 : 125) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่ามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยพงษ์ โพธิ์มี (2554 : 126) การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2.3 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 ด้านความมั่นคงปลอดภัยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูในโรงเรียนมีความรู้สึกว่าเป็นตำแหน่งหน้าที่การงานที่ทำงานมีความมั่นคง มีความภูมิใจที่ได้ปฏิบัติงานที่สถานศึกษา สามารถเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงค่าที่พักพาหนะ ในการเดินทางไปราชการได้ตามสิทธิและมีความพอใจในเงินเดือนและสวัสดิการที่ได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิษซกันต์ ศรีวรวิทย์ (2556 : 76) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานีในภาพรวมทั้ง 10 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อได้พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรกได้แก่ด้านโอกาสความก้าวหน้าในการทำงานรองลงมาได้แก่ด้านความมั่นคงปลอดภัยและสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริพร เมฆสุวรรณ (2558 : 68) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนปทุมคงคาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ในปัจจัยจูงใจและปัจจัยค่าจูงใจ พบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน ผลปรากฏว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูจำแนกตามปัจจัยค่า จูงใจในด้านความมั่นคงในงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยจะได้ดังนี้ คือ การพิจารณาความดีความชอบผู้บังคับบัญชามีการประเมินอย่างยุติธรรมเท่าเทียมกัน โรงเรียนมีสวัสดิการด้านความปลอดภัย มีความมั่นใจในตำแหน่งหน้าที่การงาน ผู้บังคับบัญชาให้ความคุ้มครองและรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน มีความสะดวกในการเดินทางทั้งไปและกลับในการปฏิบัติงาน

4. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานเหมาะสมมีเทคโนโลยีและเครื่องอำนวยความสะดวกอุปกรณ์เครื่องมือ วัสดุ ครุภัณฑ์ในการปฏิบัติงานเพียงพอในการปฏิบัติงานอย่างพอเพียงสถานที่ทำงานมีความสะอาด เป็นระเบียบ มีแสงสว่างที่เหมาะสม มีการถ่ายเทอากาศมีความเป็นสัดส่วนสะดวก สบาย ปราศจากเสียงรบกวนอาคารสถานที่ มีรั้วล้อมรอบที่มั่นคงแข็งแรง มีความปลอดภัยเหมาะสมแก่การปฏิบัติงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยสิริพร เมฆสุวรรณ (2558 : 68) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนปทุมคงคาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูจำแนกตามปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยจะได้ดังนี้ คือสภาพแวดล้อมทั้งหมดของโรงเรียนในภาพรวมมีความเหมาะสมเอื้อประโยชน์ต่อการทำงาน วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทางโรงเรียนจัดไว้ให้เพียงพอในการปฏิบัติงาน โรงเรียนมีสาธารณูปโภคเพียงพอและสะดวกในการใช้งานรู้สึกสะดวกที่จะเดินทางมาทำงาน โรงเรียนมีอาคารเรียนเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษสุณีย์ สายแก้ว (2556 : 77) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีราชา1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่าด้านสภาพการทำงานโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ท่านได้รับการจัดสรรวัสดุ ครุภัณฑ์หรือเครื่องมืออย่างเพียงพอ ท่านมีความสะดวกในการเดินทางไปทำงานและสถานที่ทำงานของท่านเหมาะสมกับงานที่ท่านปฏิบัติตามลำดับ ส่วนลำดับสุดท้ายได้แก่สภาพห้องทำงานของท่านช่วยเสริมสร้างบรรยากาศให้อยากทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณา ลอยสมุทร (2559 : 60) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาเอกชน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนสถานศึกษาเอกชน ในจังหวัดระยองจันทบุรี และตราด โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกคือ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านสภาพการทำงาน และด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง

5. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ด้านโอกาสและความก้าวหน้าในการทำงาน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูในโรงเรียนได้รับการสนับสนุนในการฝึกอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาตนเอง เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ได้รับการเลื่อนตำแหน่งการเลื่อนเงินเดือนให้สูงขึ้นสอดคล้องกับความสามารถและผลการปฏิบัติงานการเลื่อนตำแหน่งในหน่วยงานเป็นไปตามกฎเกณฑ์และมีความยุติธรรมสถานศึกษามีนโยบายการสนับสนุนให้บุคลากรมีการปรับเปลี่ยนและมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถครูมีโอกาสได้รับการส่งไปฝึกอบรมด้านต่างๆได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาให้มีโอกาสได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่องมีโอกาสได้ศึกษาต่อเข้ารับการศึกษาต่ออย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณา ลอยสมุทร (2559 : 55) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาเอกชน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า 1. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนสถานศึกษาเอกชน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกคือ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านสภาพการทำงาน และด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัชย์ แซ่คู (2558 : 100) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มี

อัตราการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 พบว่ามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในด้านปัจจัยจุดใจพบว่าครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ครูมีค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจสูงสุดคือด้านความสำเร็จของงาน รองลงมาคือด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

6. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ด้านค่าจ้างและค่าตอบแทนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเงินเดือนและค่าตอบแทนที่ได้รับเหมาะสมกับตำแหน่ง ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน สวัสดิการและค่าใช้จ่าที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัดมีความเหมาะสม การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนมีความยุติธรรม สิทธิในการลา กิจ ลาป่วยและลาพักผ่อน และเงินเดือนที่ท่านได้รับมีความเหมาะสมกับปริมาณงานที่ทำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริพร เมฆสุวรรณ (2558 : 57) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนปทุมคงคา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูจำแนกตามปัจจัยค่าจูนในด้านเงินเดือนและสวัสดิการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยจะได้ดังนี้ คือ พึงพอใจกับอัตราเงินเดือนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี เงินเดือนที่ได้รับช่วยให้ครอบครัวสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสุขสบาย สวัสดิการอื่น ๆ จากการปฏิบัติงานในโรงเรียนมีความเหมาะสม ความเพียงพอของเงินเดือนที่ได้รับกับค่าครองชีพในชีวิตประจำวัน เงินเดือนที่ท่านได้รับมีความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ ช้างอยู่ (2557 : 128) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่ามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง เรียงตามลำดับด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้ ด้านนโยบายและการบริหารองค์กรของสถานศึกษา ด้านการปกครองบังคับบัญชาหรือการควบคุมดูแลของผู้บริหาร ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ด้านสภาพการทำงานในสถานศึกษา ด้านเงินเดือน ด้านความสมฤทธิ์ผลการทำงานของท่าน ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงาน ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่การทำงานของท่าน ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน โดยเฉลี่ยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีค่าความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง ($r_{xy}=.631$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เช่นเดียวกัน และส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านหลักความรับผิดชอบต่ออยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับเพื่อนร่วมงาน 2) การยอมรับนับถือ 3) ความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน 4) สภาพแวดล้อมในการทำงาน 5) ความมั่นคงปลอดภัยและ 6) ค่าจ้างและค่าตอบแทน ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวก เรียงรายคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุดได้แก่ 1) ด้านหลักการมีส่วนร่วมกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับเพื่อนร่วมงาน รองลงมาคือด้านหลักความรับผิดชอบต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับเพื่อนร่วมงาน และด้านรายคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกที่มีค่าน้อยสุดคือด้านหลักนิติธรรมกับค่าจ้างและค่าตอบแทน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรัชย์ แซ่คู (2558) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอัตราการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 16 พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยมีค่าสัมพัทธ์อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของของ อิซซันต์ ศรีวรวิทย์ (2556 : 81) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่าระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานีในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายได้พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านหลักความรับผิดชอบ รองลงมาได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใสและด้านหลักนิติธรรม ตามลำดับ ความพึงพอใจในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานีในภาพรวมทั้ง 10 ด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยพงษ์ โพธิ์มี (2554 : 131) ได้ศึกษาการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 พบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ พันธะ (2559 : 155) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูงสอดคล้องกับงานวิจัยของนงลักษณ์ อนันทวรรณ (วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.2559:762) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับความพึงพอใจในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับความพึงพอใจในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การบริหารงานหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ด้านความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานโดยเน้นความรับผิดชอบให้มากยิ่งขึ้น

1.2 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ด้านผลประโยชน์ตอบแทนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญต่อการให้รางวัลจิตใจที่ทั่วถึง ยุติธรรมรวมทั้งจัดสวัสดิการที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงานและสามารถจูงใจครู

1.3 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เป็นไปในทางบวก อยู่ในระดับมากนั้น ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดและสังคมจึงควรสร้างระบบพัฒนาและกำกับติดตามการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลเพราะเมื่อพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารแล้วระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำไปปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

2.2 ควรศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเพื่อนำผลไปปรับปรุงในการบริหารจัดการในด้านต่างๆเช่นด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในโรงเรียนที่สอนในระดับมัธยมศึกษาหรือโรงเรียนที่ขยายโอกาส

2.4 ควรศึกษาและถอดบทเรียนโรงเรียนหรือองค์กรที่เป็นต้นแบบในด้านการบริหารที่นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้อย่างเกิดประสิทธิภาพเพื่อเป็นแนวทางแก่โรงเรียนอื่นๆต่อไป

2.5 ควรศึกษาและถอดบทเรียนโรงเรียนหรือองค์กรที่เป็นต้นแบบที่สร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและนำมาใช้อย่างเกิดประสิทธิภาพเพื่อเป็นแนวทางแก่โรงเรียนอื่นๆต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)

พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2558) สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักงานปลัดกระทรวง นโยบายรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ นโยบายปีงบประมาณ 2560.

เกษสุณี สายแก้ว. (2556). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มโรงเรียนศรีราชา1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

นงลักษณ์ อนันทวรรณ . (2559) รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 1 นวัตกรรมสร้างสรรค์ศาสตร์พระราชสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนไทยแลนด์ 4.0). สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2559. <https://rerujournal.reru.ac.th>

ปวรรัตน์ เลิศสุวรรณเสรี. (2556). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรวิทยาลัยราชพฤกษ์ประจำปีการศึกษา 2555, รายงานการวิจัย. หุ่ณอุดหนุนการวิจัยจากวิทยาลัยราชพฤกษ์ปีการศึกษา.

ปิยพงษ์ โพธิ์มี. (2554). การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต8. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พิสมัย หมกทอง. (2554). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อยกรุงเทพมหานคร. **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระศรีพรรณ โชติปัญญา (สุวรรณแสง). (2556). การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. **หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระสกล ฐานธมโม (อินทร์คล้าย). (2556). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์. **ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 สืบค้นเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2559. จาก http://www.admincout.go.th/00_web/05_law/doc.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2559 จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040/1.PDF>

รินทร์ดี พิทักษ์. (2553). พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ในทัศนะของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา. **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

วราภรณ์ ช้างอยู่. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. **หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สิริพร เมฆสุวรรณ. (2558). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนปทุมคงคาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. **หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุพรรณษา ลอยสมุทร. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาเอกชน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. **ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สุรัชย์ แซ่คู. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอัตราการแข่งขันสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16”, **ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

สุรศักดิ์ พันธุระ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4. **ปริญญาวิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สมคิด มวางค์. (2554). การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด, **วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา)**. จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้ คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาชาติเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559), กรุงเทพมหานคร:สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2554), แผนการบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ.2555-2558)”. กรุงเทพฯ:สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ.
- อิชชกันต์ ศรีวรวิทย์. (2557). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี.